

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на Георги Б. Канев на тема : „Монашество и монашеска култура в средновековна България (XI - XIV в.)” за получаване на образователна и научна степен „ДОКТОР” в Историческия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски”

Представеният труд е доста обемен (395 стр.), добре структуриран (състои се от: въведение, три глави, заключение, три приложения, библиография и списък на използваните съкращения) и отговаря на изискванията за дисертационни трудове от подобен род.

Докторантът е проявил похвално старание при проучването на изворите, натрупаните многобройни изследвания по разглежданата тема и трудовете с общ характер за средновековното (най-вече византийското) монашество. Същевременно той е положил усилия за изясни основни и често употребявани от него понятия в изложението и да навлезе в аскетичния подвиг на някои съвременни монаси и подвижници на благочестието.

Първата глава на дисертационния труд, посветена на източноправославното монашество до началото на XI в., отдалечена до известна степен от същността на разглежданата тема, според мен е напълно излишна.

Втората глава („Монашеството и монашеската култура по българските земи през периода XI - XIV в.”) не само се покрива с основната тема на изследването, но всъщност е сърцевината и основният принос на дисертацията. От историографска гледна точка тя наистина заслужава добра оценка. Тук именно проличава умението на докторанта да анализира писмените и археологическите извори и да формулира сполучливи изводи и заключения.

Третата глава е посветена на проявите на монашеството през разглеждания период в областта на книжовността, богослужението и изкуството. Тя има оригинален характер и е един от малкото опити да се разкрие същността и значението на монашеството като креативен фактор в духовното развитие на

средновековното българско общество. За съжаление докторантът не е могъл достатъчно ясно да открие монашеските приноси в индивидуално-личностен план и като особено значими произведения в книжовността и изобразителното изкуство.

В целия си дисертационен труд докторантът прави опит да съчетае историческия подход в изследването с богословско-философската преценка в дейността на българското монашество. На места това е направено сполучливо, но е очевидно, че съчетаването на тези два подхода е доста трудно и се нуждае от цялостно осмисляне. Би трябвало по-релефно да се очертае и прецени ролята на средновековното българско монашество в политическия и социален живот, неговата действителна връзка с реалната история.

В крайна сметка давам добра оценка на дисертационния труд и смятам, че Георги Благоев Канев основателно претендира да получи образователната и научна степен „ДОКТОР”. Той напълно я заслужава.

10 април 2014 г.

София

Изразил становището:

(акад. Васил Тодоров ГЮЗЕЛЕВ)